

Uči i utiči

SADRŽAJ:

Uvodna reč	2
Predstavljanje učeničkih parlamenata	4
Modeli funkcijonisanja učeničkih parlamenata	13
Izvod članova iz Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja	22
Tumačenje Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja	29
Analiza Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja	32
Iskustva u primeni Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja	37
Izjave učesnika projekta	39

UVODNA REČ:

Program za mlade Građanskih inicijativa pod pokroviteljstvom ambasade SAD u Beogradu je tokom 2009. godine implementirao projekat „Učenički parlamenti“ koji je za cilj imao regulisanje statusa srednjoškolskih parlamenata kroz razvijanje kampanja zagovaranja i istovremeno aktivnosti vezane za osnaživanje parlamenata i njihovih predstavnika i predstavnica. Predviđeno je da kampanje osmišljavaju, pripremaju i realizuju srednjoškolci koji učestvuju u projektu, dok je uloga menadžera i mentora iz Građanskih inicijativa samo savetodavnog i logističkog karaktera.

Tokom marta i aprila meseca 2009. godine realizovana je prva faza projekta koja se sastojala od pet regionalnih pripremnih sastanaka (Kragujevac, Niš, Beograd, Novi Sad, Novi Pazar), na kojima je učestvovalo stotinadeset parlamentaraca/ki iz ukupno šezdeset Učeničkih parlamenata. Nakon propreminih sastanaka u okviru druge faze prokta u Beogradu je od 29. - 31. maja 2009. održan trening za odabrane predstavnice/ke Učeničkih parlamenata iz srednjih škola iz Beograda, Prijevoja, Knjaževca, Aleksinca, Niša, Indije, Sente, Prokuplja. Trening je završen planiranjem aktivnosti koje će biti realizovane tokom juna i jula, a koje će doprineti vidljivosti Učeničkih parlamenata, kao i podizanju svesti i povećanju informisanosti mladih ljudi u ovim gradovima o važnosti Učeničkih parlamenata.

Na samom kraju školskog raspusta u ponedeljak 31. avgusta 2009 Skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, koji između ostalog reguliše i položaj učeničkih parlamenata u osnovnim i srednjim školama.

Kako je donet novi Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kojim je detaljno regulisan položaj parlamenata u školskom sistemu, fokus projekta je donekle izmenjen, sa obzirom na to da je zakonsko regulisanje bio jedan od primarnih ciljeva zagovaračkih aktivnosti.

Tokom septembra i oktobra su održani regionalni konsultativni sastanci u Beogradu, Kragujevcu i Šapcu povodom usvajanja novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Na ovim sastancima smo diskutovali pojedinačna rešenja koja se tiču učeničkih parlamenata, tj. proverali da li su predstavnici Parlamenata upoznati sa činjenicom da su parlamenti dobili zakonom stekli neka nova prava u pogledu donošenja odluka i učestvovanja u

radu drugih organa uprave škole. Trening na Divčibarima od 30. oktobra do 1. novembra je bio nastavak planiranja daljih koraka u vezi sa monitorisanjem implementacije novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja u delu koji se tiče rada učeničkih parlamenta. U poslednjoj fazi projekta početkom decembra u Beogradu je održan dvodnevni sastanak, sa fokusom na planiranju budućih aktivnosti i podeli zaduženja parlamentarcima i parlamentarkama.

Želja nam je bila da u ovoj brošuri predstavimo dosadašnje aktivnosti na ovom projektu, kao i da uradimo presek stanja u učeničkim parlamentima koji su bili uključeni i projekat, tako da na narednim stranicama možete naći kratko predstavljanje parlamenta uključenih u projekat „Učenički parlamenti“ Građanskih inicijativa, prikaz modela njihovog funkcionisanja, kao i iskustva u primeni Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspiranja

Zbog većeg broja nedoumica na koje smo nailazili u radu na ovom projektu, pored članova Zakona koji definišu položaj Učeničkih parlamenta u brošuru smo uključili zvanično tumačenje Zakona objavljenog u specijalnom izdanju Prosvetnog pregleda, kao i analizu Zakona urađenu od strane Marka Stojanovića iz Građanskih inicijativa.

Učenički parlamenti, iako mlada institucija u našem društvu, moraju se negovati, razvijati i shvatiti krajnje ozbiljno jer predstavljaju istinsku školu demokratije.

Dobrica Veselinović

PREDSTAVLJANJE UČENIČKIH PARLAMENTA

Parlament gimnazije u Kuršumliji je osnovan 2001.

Broji 30 članova.

Akcije koje je parlament sproveo od septembra 2009:

- akcija borbe protiv alkoholizma
- borba protiv side (prezentacija)
- skupljanje starih stvari i igračaka
- organizovanje školskih žurki

Valentina Ilić

Članica parlamenta

Gimnazije u Kuršumliji

U gimnaziji u Blacu Učenički parlament postoji i svoj rad sprovodi od 15.12.2005. Trenutno broji 30 aktivnih članova i akcije koje je parlament u skorije vreme uradio i na koje su članovi parlamenta ponosni su:

- „Prava na sunce”, sprovedena 17. novembra ove godine u saradnji sa Unijom srednjoškolaca Srbije (UNSS),
- Obeležavanje svetskog dana borbe protiv AIDS-a,
- Borba protiv trgovine ljudima u vidu predavanja mladih edukatora o samom programu i upoznavanje učenika o tome.

Sa lokalnom samoupravom, Gradskom organizacijom Crvenog krsta i UNSS-om parlament ima uspešnu saradnju.

Anica Maksić

Predsednik parlamenta

Srednje škole u Blacu

Učenički parlament Šabačke gimnazije je osnovan školske 2003/2004 godine i te godine je brojao 48 članova. Kako se u protekle četiri godine promenio broj odeljenja, promenio se i broj članova Učeničkog parlamenta. Danas Učenički parlament šabačke gimnazije broji 56 članova. U poslednje četiri godine rada Učeničkog parlamenta svake godine se održava međuodeljenjski turnir u fudbalu. Početkom ove školske godine, Učenički parlament je sproveo anketu u 6 srednjih škola u Šapcu sa ciljem da se dobiju statistički podaci o obaveštenosti učenika o novom Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, o Učeničkim parlamentima svojih škola, kao i Uniji učeničkih parlamenata grada Šapca. Takođe tradicionalno se organizuje i „Zid novogodišnjih čestitki“ (zidovi se izlepe hamer papirom gde učenici ispisuju novogodišnje čestitke). Svoja dela i akcije parlament spovodi u saradnji sa Kancelarijom za mlade grada Šapca i Omladinskom inicijativom „Mladi Šapca“. Parlament je član Unije parlamenata grada Šapca.

Aleksandar Milanović

Predstavnik odeljenja u parlamentu
Šabačke gimnazije

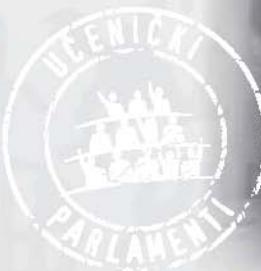
PREDSTAVLJANJE UCENICKIH PARLAMENTA

Medicinska škola „Dr Alekса Savić“ iz Prokuplja ima Učenički parlament od školske 2002/2003 godine. Trenutno parlament čini 40 članova.

Parlament je 17. novembra promovisao prava doneta novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (pravo glasa u školskom odboru, pravo na osnivanje i rad učeničkog parlamenta, pravo na slobodu mišljenja u školi, pravo na jednakost). Na svetski dan borbe protiv AIDS-a članovi parlameta su delili propagandni materijal (iflete, flajere i kondome). Parlament se posebno ponosi izuzetno dobrom saradnjom sa Unijom srednjoškolaca Srbije, kao i sa ostalim parlamentima Prokuplja.

Nikola Jelić

Član parlamenta iz Medicinske škole
„Dr Alekса Savić“ iz Prokuplja
(ilustracija broj 2)

U 2002. godini u gimnaziji iz Lebana je formiran Učenički parlament koji sada broji 27 članova. Parlament je do sada obeležio 17.novembar - Dan srednjoškolaca, organizovao akciju „Borba protiv pušenja“, „Živa biblioteka“ (obnova biblioteke) i Dan zaštite životne sredine. Parlament sarađuje sa Resurs centrom Leskovac, Kancelarijom za mlade Leskovac i Edukacionim centrom Leskovac.

Aleksandra Pavlović
*Predsednik parlamenta
Gimnazije iz Lebana*

Aleksinačka gimnazija broji 32 člana, a parlament je osnovan 2002/2003. Akcije u kojima je parlament u skorije vreme učestvovao su: Ozelenjavanje i čišćenje škole, Dan otvorenih vrata, Seminar o pisanju projekata. Parlament sarađuje sa Kancelarijom za mlade i Klub-om.

Milan Golubović
Savetnik predsednika i premijera i član ministarstva za spoljašnje poslove i informisanja Aleksinačke gimnazije

Dvadeset učenika čini parlament Ekonomskе škole iz Kragujevca koji je osnovan 2006. godine. Parlament svake godine sprovodi evaluaciju profesora od strane učenika. Radi ostvarenja svojih ciljeva, Učenički parlament uspostavlja kontakte i sarađuje sa drugim sličnim udruženjima i organizacijama u zemlji i inostranstvu. Parlament sarađuje i sa dečijim fondom Ujedinjenih nacija - UNICEF-om.

Jovana Ristić
*Član parlamenta
Ekonomskе škole iz Kragujevca*

„Iskoristi energiju, napravi čudo“ je moto pod kojim parlament Medicinske škole sa domom učenika „Sestre Ninković“ iz Kragujevca funkcioniše od 2005. godine. 20 članova koliko broji parlament je raspoređeno u 7 ministarstava koji čine Vladu parlementa. Kao i većina parlemenata i ovaj parlament je obeležio 17.novembar – Dan srednjoškolaca. U saradnji sa Gradskom organizacijom Crvenog krsta parlament obavlja zdravstveno - vaspitni rad učenika i građana, obeležava Svetski dan borbe protiv side, Svetski dan borbe protiv pušenja. Radi na organizovanju velikog broja humanitarnih predstava (za Novu godinu prikuplja paketiće za korisnike Doma za nezbrinutu decu "Mladost"). Tokom prošle školske godine parlament je organizovao veliki broj sportskih takmičenja u kojima su učestvovali i profesori. Kako škola ima dom za učenike, postoji i ministarstvo doma koji su uključeni u funkcionisanje doma. Parlament sarađuje i sa Školom mira, drugim parlamentima i RIC-om.

Lazar Jovlčić

Ministar kulture u Vladi Učeničkog parlementa Medicinske škole sa domom učenika „Sestre Ninković“ iz Kragujevca

PREDSTAVLJANJE UČENICKIH PARLAMENTA

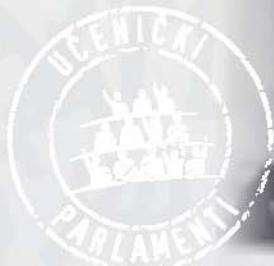
Parlament je osnovan 2002.godine. Danas Učenički parlament gimnazije u Vrbasu broji 48 članova. Akcije na koje je naš parlament veoma ponosan i koje su sprovedene u prethodnom periodu su:

- Obeležavanje 17. novembra – Međunarodnog dana srednjoškolaca,
- „Zdrav stil, moj stil“ – promovisanje zdravog stila života u sklopu koje nas je posetila ministarka omladine i sporta Snežana Samardžić – Marković,
- Pisanje projekta i apliciranje za lepše i čistije škole u Vojvodini,
- Potpisivanje ugovora za sprovođenje humanitare akcije sa UNICEF-om,
- Učešće u projektu „Ekologija i održivi razvoj u opštini Vrbas“,
- 15 učenika/ca naše gimnazije apliciralo je za school exchange program „SYLP“
- Vršnjačka edukacija o dečijim pravima,
- Kao buduću akciju planiramo izložbu fotografija pod nazivom „FOR US, BY US“ u kojoj će mlađi iz opštine Vrbas i okoline imati priliku da predstave svoje talente.

Parlament vrbanske gimnazije ima odličnu saradnju sa Skupštinom opštine Vrbas, sa NVO „Osmeh“ iz Vrbasa, sa Pralamentom srednje stručne škole „4. juli“ iz Vrbasa, Kultumim centrom Vrbasa i lokalnom medijskom kućom TV „Bačka“.

Anja Dolapčev

Članica parlementa Gimnazije u Vrbasu
(Ilustracija broj 7)

Parlament Ekonomsko-trgovinske škole Bečeji osnovan je 2005. godine, i danas broji 70 članova. Parlament je organizovao niz humanitarnih akcija:

„Uključi se i ti“, „Čarapama do osmeha“, „Limunijada“ i sportsko takmičenje „Kup Parlamentaraca“. Parlamentarci Ekonomsko-trgovinske škole Bečeji saraduju sa Kancelarijom za mlade Bečeji, Grupom „Cosmopolite“ Bečeji i Učeničkim parlamentom Gimnazije i Tehničke škole Bečeji.

Saša Pešić
Predsednik parlamenta
Ekonomsko-trgovinske škole Bečeji

Humanitarna akcija „Uključi se i ti“

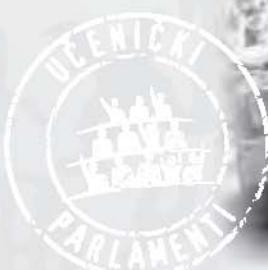
Sredstva će biti namenjena Bež Višnjici, učeniku Ekonomsko-Trgovinske škole iz Bečeja.

PREDSTAVLJANJE UČENICKIH PARLAMENTA

Parlament Filološke gimnazije iz Beograda broji 56 članova. Osnovan je 2005. godine, a školske 2007/2008 organizovao je humanitarnu svirku. Sva zarada je uložena u kupovinu Brajevog štampača. Sakupljane su knjige za vršnjake sa Kosova i Metohije u periodu od novembra do decembra 2009. godine. Saradnici parlamenta su Kancelarija za mlade Savski venac i Gimnazija iz Kosovske Mitrovice. Parlament ove gimnazije je član Unije srednjoškolaca Srbije.

Jelena Jelić
PR parlamenta Filološke gimnazije
u Beogradu

SSŠ „Dr Đorđe Natošević“ iz Indije ima dvadesetčetvoročlani parlament koji je osnovan 2005. godine. Parlament je u proteklom periodu organizovao sljedeće akcije:

- Edukativna, zabavno-kulturna i sportska aktivnost „Svi različiti svi ravnopravni“
- Candellight memorial
- 17. novembar – Međunarodni dan srednjoškolaca
- Uzmi i zaštiti se
- „Prava na sunce“ predstava
- Pokaži 3, dobičeš 1 (VREDNU)
- Međunarodni dan planete zemlje – šta mi možemo?

Parlament sarasđuje sa može pohvaliti ne samo svojim radom već i većim brojem saradnika:

- Unija srednjoškolaca Srbije
- EKO-LOR
- Savetovalište za mlade – opština Indija
- Omladinski parlament u Indiji
- Y-PEER
- JAZAS
- Volonterski servis Vojvodine

Miroslav Čakširan

Koordinator projektnih aktivnosti parlamenta Srednje stručne škole „Dr Đorđe Natošević“ u Indiji

Parlament u Poljoprivredno-hemijskoj školi „Dr Đorđe Radić“ u Kraljevu je osnovan 2003. godine. Broji 30 članova. „Očistimo sredinu“ i „Dokažimo da znamo“ su akcije koje je parlament sproveo u delo u prethodnom periodu. Parlament sarađuje sa parlamentima iz drugih škola na lokalnom nivou i sa NGO „Imam ideju“.

Filip Milosavljević

Predsednik parlementa u Poljoprivredno-hemijskoj školi „Dr Đorđe Radić“ u Kraljevu

Poljoprivredno-hemijska škola u Obrenovcu ima parlament koji se sastoji od 50 članova. Parlamentarci uzimaju aktivno učešće u renoviranju škole. U planu im je da zidove stare zgrade iscrtaju grafitima. Kako učenici ove škole dele zgradu sa učenicima gimnazije, ova dva parlementa uspešno sarađuju. Parlament poljoprivredno-hemijske škole takođe sarađuje sa Kancelarijom za mlade.

Tamara Simić

Zamenik predsednika parlementa Poljoprivredno-hemijske škole u Obrenovcu

Parlament Prijepolske gimnazije je osnovan 2005. godine i broji 32 člana. Parlament je organizovao takmičenje predstavnika parlementa iz 3 škole u Prijepolu u „zdravim aktivnostima“. Akcija je nosila naziv „Zdrav stil, moj stil“. Trenutno se radi na osnivanju školskih novina i uređenju školskog dvorišta. U čast učenika iz Prijepolske gimnazije koji je učestvovao na olimpijadi iz fizike u Alžiru i koji je postigao značajne rezultate parlamentarci su pripremili žurku.

Filip Brajović

Član parlementa Prijepolske Gimnazije

Učešće u kampanji Unije srednjoškolaca Srbije "Glasaj u školskom odboru. Imaš pravo!", Pomoć deci iz Sremčice, prošlogodišnja predstava dramske sekciјe "Snezana i sedam patuljaka" su akcije koji je šesdesetčetvoročlani parlament Devete gimnazije "Mihailo Petrović Ašas" sproveo u prethodnom periodu...

Parlament je osnovan 2003. Godine. Đački parlament se trudi da se infiltrira u sve vannastavne aktivnosti (sekcije, klubove i dr.) i na taj način promoviše svoj rad i motiviše učenike da mu se priključe. Parlament sarađuje sa Kancelarijom za mlade, gradskim većem opštine i svim organima skole (školskim odborom, savetom roditelja, raznim timovima itd.).

Vukašin Grozdić

Koordinator projektnih timova parlementa Devete gimnazije "Mihailo Petrović Ašas" u Beogradu

U gimnaziji „Uroš Predić“ parlament je osnovan 2004. godine i broji 64 člana. Priredba povodom proslave dana škole, fotokonkursi, multikulti turs, razne svirke gimnazijskih bendova, obeležavanje 17. novembra sa Unijom srednjoškolaca Srbije su skorašnje akcije ovog parlamenta. Parlament je u partnerskim odnosima sa upravom škole, što je i očekivano. Takođe sarađuje sa KZM i drugim parlamentima u gradu i šire. Član je Unije srednjoškolaca.

Bogdan Teodorović
predsednik parlamenta u Gimnaziji
„Uroš Predić“ iz Pančeva

Ana Ralić
potpredsednik parlamenta u Gimnaziji
„Uroš Predić“ iz Pančeva
(ilustracija broj 9)

PREDSTAVLJANJE UČENICKIH PARLAMENTA

Parlament Gimnazije "Svetozar Marković" u Nišu je osnovan u aprilu 2003. Parlament broji 33 članova. Aprila 2007.god. zbratimili smo se sa gimnazijama „Svetozar Marković“ iz Srbije - Novog Sada i Subotice. Bili smo u gostima, za dan škole u Novom Sadu. Najveću saradnju naša škola osvaruje sa NVO „Društvo za zaštitu i unapredjenje mentalnog zdravlja dece i omladine Niš“, a od ove godine i sa Unijom srednjoškolaca. Redovno obeležavamo Svetski dan borbe protiv AIDS-a, Dan zaljubljenih u vidu organizovanja žurki (najuspešnija je žurka iz 2008. koja je bila priređena u saradnji sa svim gimnazijama iz Niša), Akcija dobrovoljnog davanja krvi (svake godine), Humanitarna akcija prikupljanja sredstava (da bi kupili Brajev štampač koji je potreban slepom učeniku naše škole).

Ana Stanojević
Članica parlamenta Gimnazije
"Svetozar Marković" u Nišu
(ilustracija broj 11)

PREDSTAVLJANJE UČENICKIH PARLAMENTA

Učenički parlament Prve tehničke škole u Kragujevcu osnovan je 2005 godine. Akcije koje je parlament sproveo u poslednje vreme i na koje je smo ponosni su:

1. Sređivanje kancelarije parlementa
2. Učestvovanje na Sajmu omladinskih organizacija
3. Učestvovanje u projektu „Tvoja budućnost-tvoj glas“
4. Tribina na temu polno prenosivih bolesti
5. Humanitarna predstava sa jedinstvenim učeničkim parlementom
6. Tribina o zloupotrebi interneta
7. Tribina u saradnji sa Savetovalištem za mlade
8. Turnir u odbojci

CILJEVI OSNIVANJA PARLAMENTA:

1. Podizanje učeničkog standarda i standarda škole
2. Poboljšanje odnosa između učenika i profesora
3. Sprečavanje nasilja u školi
4. Podizanje svesti mladih

Parlament sarađuje sa Narodnom skupštine Republike Srbije, regionalnom kancelarijom za mlađe, centarom za mlađe, LPA tim mlađih, omladinskim savezom, školom mira, jedinstvenim djačkim parlementom, gradskim većem za omladinu, sport i turizam Kragujevac.

Luka Jovanović

predsednik parlamenta

Prva tehnička škola u Kragujevcu

MODELI FUNCIONISANJA UČENIČKIH PARLAMENTA

* Prva Tehnička Škola, Kragujevac

Naš parlament se sastoji od: Vlade, Ministarstava i poslanika, a Vlada se sastoji od Predsednika, potpredsednika i sekretara. Kod nas ima 8 ministarstva, a to su:

- Ministarstvo sporta i razonode
- Ministarstvo kulture
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo spoljnih poslova
- Ministarstvo informisanja

Konstitutivnu sednicu saziva bivsa vlada. Daju se predlozi za predsednika, i ako neko hoće da se sam kandiduje. Glasanje se odvaja javno, glasaju svi članovi parlamenta, osim bivse vlade koja predsedava sednicom. Ostalo se obavlja po poslovniku.

Zadatak predsednika je da sazove sednicu i vodi istu. Sednica se odvija po dnevnom redu. Na početku se izglasava dnevni red i zapisnik sa prethodne sednice. Članovi su tu da daju predloge, glasaju. Sednica se održava po pravilima.

Parlament se trudi da što više učenika afirmiše i podstiče. U mom parlamentu prva godina je najaktivnija, ali ima mali problem što nisu obućeni za rad. Ali to će da se reši seminarom koji će biti održan u drugom polugodištu. Parlament ima saradnju sa Regionalnom kancelarijom za mlade, Centrom za mlade, Školom mira i NS Srbije. Parlament ostvaruje većim delom svoje ciljeve. Samo veliki problem je to što profesori ne razumeju rad parlaminta niti ga podržavaju.

***Srednja Stručna Škola „Dr Đorđe Natošević“, Indija**

Učenički parlament (UP): Čini ga po jedan predstavnik svakog odeljenja. Sastanku Saveta može da prisustvuje svaki učenik škole. Samo jedan učenik je predstavnik odeljenja, odnosno samo on ima pravo glasa. Ukoliko on ne može da prisustvuje sastanku, njegova je dužnost da imenuje svoju zamenu.

PREDSEDNIK: Član je Učeničkog parlamента. Zaduženje mu je uspešna realizacija sastanaka UP. Drugim rečima, prikuplja preloge za dnevni red sastanka, vodi sastanke i dr. Takođe je zadužen za komunikaciju sa upravom škole (profesorima, direktorom, ostalim zaposlenima, kao i savetom roditelja). Ta komunikacija nije njegovo ekskluzivno pravo.

KOORDINATOR PROJEKTNIH AKTIVNOSTI: Član je UP. Zadužen je da koordiniše radom projektnih timova, odnosno da prati njihov rad i usklađuje ga. U idealnom sistemu gde UP ima sopstveni budžet, Koordinator se bavi upravljanjem finansija i pravdanjem novca, odnosno pisanjem finansijskih i finalnih izveštaja o radu.

PROJEKTNI TIM: Čine ga članovi UP. Preporuka je da broji od 3 do 6 ljudi. Formira se za realizaciju određenog projekta/aktivnosti. Unutar projektnog tima se za svaki projekat/aktivnost određuju odgovornosti i zaduženja. Po završetku projekta/aktivnosti taj projektni tim prestaje da postoji i formira se neki naredni po potrebi.

Projektnih timova ima onoliko koliko ima projekata/aktivnosti. Projektni tim je zadužen za realizaciju kompletne aktivnosti, s tim što je zaduženje jedne osobe iz tima da bude u stalnoj komunikaciji sa koordinatorom koji prati sve projektne aktivnosti i upravlja finansijama.

PR: Član je UP. Zadužen je za odnose sa javnošću, u šta spadaju mediji, lokalna zajednica, ali i učenici škole. Ukoliko nema zainteresovanih članova za parlament, svaki razredni starešina bira po jednog predstavnika.

Konkretna motivacija ne postoji. Aktivno učešće je na visokom nivou što se najbolje ogleda u samodoprinosu svakog člana. Konkretno, to se odnosi na sve aktivnosti u našem parlamentu u kojem učestvuju svi članovi kroz radne grupe, direktno ili indirektno.

Ciljevi parlamenta:

- Omogućava lični razvoj učenika
- Pruža mogućnost kolektivnog odlučivanja kroz učeničke parlamente i doprinosi poboljšanju atmosfere i života u školi
- Doprinosi razvoju kolektivnog odnosa i izgradnju partnerstva sa nastavnicima, stručnim saradnicima, direktorima i organima škole
- Podrazumeva usvajanje demokratskog znanja i vrednosti kroz prihvatanje različitosti Ostvariti ciljeve je izuzetno teško, posebno ako su ciljevi kompleksni i ako njihovo ostvarivanje zahteva više vremena. Ipak, trudimo se u njihovom ostvarivanju.

*Srednja škola - Blace

Parlament nema manje organe u okviru njega samog, tipa "ministarstva", već radi kao jedna celina... Uz to da ima predsednika, potpredsednika, i još dva člana, koji su za nijansu aktivniji od ostalih učenika-članova parlamenta. Način izbora predsednika i članova je bio demokratski (metodom glasanja i "pobede" onih koji su dobili glasove većine), kako u odeljenjima za izbor članova, tako i u okviru samog parlamenta za izbor predsednika. Predsednik predlaže dnevni red, koji se usvaja ili ne od strane učenika, koriguje, ukoliko je to potrebno, a zatim se na sastanku, isti održava prema dnevnom redu (naravno uz manje digresije, koje je nemoguće izbeći). Motivisanost i aktivnost učenika je slaba, da bih ih aktivirala predočila bih im pozitivne strane svega... Motivisala ih tako što bih obećala da će organizovati neku žurku posle svega, kao "nagradu", ili u saradnji sa nekim kao nagradu jednodnevnu ekskurziju. Parlament sarađuje sa: UNSS-om, Lokalnom zajednicom, Kancelarijom za mlade, Crvenim krstom. Ostvarujemo ciljeve onoliko često koliko često ih postavimo. Rezultati su dobri, učenici su zadovoljni radom parlamenta, kao i profesori i direktor škole.

*Medicinska škola sa domom učenika "Sestre Ninković", Kragujevac

Đački parlament funkcioniše kroz đačku vladu i đačku skupštinu.

Pored premijera i zamena premijera, đačka vlast deluje kroz sledeća ministarstva:

- 1) ministarstvo finansija
- 2) ministarstvo spoljnih poslova
- 3) ministarstvo unutrašnjih poslova
- 4) ministarstvo kulture
- 5) ministarsvo sporta
- 6) ministarsvo doma
- 7) ministarsvo informisanja

Izbor predsedništva se vrši tako što se organizuje se skupština na kojoj se oni koji žele da se kandiduju predstave i kažu zašto žele da pristupe u neko ministarstvo. Glasanje je javno (dizanjem ruke).

Sednica se održava jednom nedeljno, a skupština po potrebi ili jednom mesečno (poslednja je održana prošle nedelje radi konstituisanja vlade i menjanja statuta).

Premijer predlaže dnevni red, ministri glasaju i onda se razmatra po tačkama. Po potrebi se saziva i skupština.

Parlament sarađuje sa Kancelarijom za mlade, Školom mira, gradskom organizacijom Crvenog krsta, drugim parlamentima.

Većinu ciljevi i akcija sproveđe u delo.

* Medicinska Škola "Dr Alekса Savić", Prokuplje

Struktura parlamenta je sledeća: Predsednik saziva, osmišlja dnevni red i vodi sednicu. On potpisuje sva akta koje doneše parlament u skladu sa Poslovnikom o radu parlamenta. Podpredsednik menja predsednika ukoliko je on sprečen da dođe i za to vreme obavlja poslove koje predsednik obavlja. Zapisničar vodi zapisnik tokom sednice. Članovi daju predloge, glasaju i imaju pravo na svoje mišljenje o svakoj tački dnevnog reda.

Predsednik se bira na sledeći način: Na početku godine predsednik, koji je vodio prethodni saziv parlamenta ili mentor parlamenta, saziva prvu konstitutivnu sednicu i na predlog članova dobija se lista kandidata za predsednika. Onaj kandidat koji dobije najviše glasova postaje predsednik. Tako se isto bira i podpredsednik. Članovi daju mišljenje, sugestije i glasaju.

U toku realizacije aktivnosti jedan od članova koji se bira demokratskim putem postaje koordinator projektne aktivnosti, a članovi koji su zainteresovani učestvuju u realizaciji projekta. Motivacija predstavnika tj. članova se vrši uključivanjem u razne aktivnosti i projekte. Aktivno učešće predstavnika je na niskom nivou. Postoji dobra saradnja sa direktorom, PePsi službom, Školskim odborom, opštinom, lokalnim nevladinim organizacijama, ostalim parlamentima iz Prokuplja, Unijom srednjoškolaca Srbije...

Parlament svoje ciljeve ostvaruje u velikom broju slučajeva, skoro uvek. Doprinos parlamenta je: veća informisanost učenika, poboljšanje odnosa profesor-učenik, podsticanje na aktivizam...

* Ekonomsko-trgovinska škola Bečej

Parlament koristi model "Savet učenika". Predsednika parlamenta bira se glasanjem, tajno. Članove parlamenta tj. predstavnike odeljenja biraju učenici.

Na sednici parlamenta predsednik predlaže dnevni red i on se prihvata sa ili bez dopuna. Predsednik je dužan da na dotičnu tačku dnevnog reda da uvodnu reč, tj. da članovima pruži dodatne informacije. Članovi parlamenta dužni su da nakon toga razviju diskusiju, zajedno sa predsednikom. Na kraju diskusije, daju se predlozi članova i na osnovu predloga donose se odluke.

Članovi parlamenta imaju obavezu da aktivno učestvuju u radu parlamenta tj. u razvijanju diskusije i donošenju odluka. Predsednik je osoba koja je zadužena za dodatnu motivaciju članova, na načine koji se čine pogodni za članove parlamenta.

Parlament ostvaruje saradnju sa stručnim organima škole. Imamo predstavnike u stručnom aktivu za razvojno planiranje, stručnom timu za samovrednovanje i Školskom odboru. Takođe ostvarujemo saradnju sa drugim institucijama kao što su: Unija srednjoškolaca Srbije, Kancelarija za mlade, Cosmopolite Bečej...

Parlament kao i učenici škole aktivno doprinose ostvarenju ciljeva parlamenta, kako kroz organizovane akcije, tako i na mnoge druge načine. Iz godine u godinu parlament sve bolje funkcioniše i zato se ciljevi brže ostvaruju.

*Filološka Gimnazija, Beograd

Model učeničkog parlamenta: predsednik, zamenik predsednika, 2 člana PR tima. Po potrebi parlament određuje projektne timove koji su zaduzeni za izvodjenje odredjene akcije (član projektnog tima može biti svaki učenik skole).

Izbor: Novi predsednik se bira na sednici krajem maja; iako ostali članovi imaju pravo da predlože nekog drugog, uglavnom se vecinskim glasanjem prihvati predlog dotadasnjeg predsednika. Na istoj sednici biraju se zamenik i članovi PR tima.

Članovi parlamenta biraju se na casu odeljenske zajednice - svako odeljenje bira po 2 učenika. Predsednik parlamenta otvara sednicu, daje pocetne informacije (razlog sazivanja sednice), procita predlog dnevnog reda i zapisnika sa prethodne sednica, članovi daju svoje predloge i onda se isti usvajaju. Predsednik otvara diskusiju za svaku pojedinacnu tačku dnevnog reda (javljanje za rec), nakon cega sledi glasanje ukoliko je to potrebno, tako se dobija misljenje parlamenta koje se kasnije prosledjuje organima skole. Sednice se po pravilu održavaju dva puta mesečno, po potrebi i česce. Kao i mnogi parlamenti sirom zemlje, i nas ima problem sa velikom nezainteresovanoscu učenika - od osnivanja u parlamentu postoji sacica ljudi koji se angazuju, ali koji, naravno, malo toga uspeju da urade. Otud i pored velikog broja ideja imamo nesrazmerno mali broj realizovanih akcija. Svesni smo da ćemo u narednom periodu morati da posvetimo posebnu pažnju upravo motivaciji učenika; mislimo da nam nova struktura parlamenta pomaze u tome - nekoliko nedelja nakon usvajanja iste, pokrenuta je inicijativa za dve akcije koje su bile do kraja isplanirane, za koje smo imali podršku skole, ali ciju je realizaciju, nazalost, onemogućila odluka Ministarstva prosvete o ranijem odlasku na raspust. Saradnja sa organima skole je na zadovoljavajućem nivou. Predstavnici parlamenta učestvuju

u radu SO, saveta roditelja, timova za samovrednovanje i razvojno planiranje, i za sada imaju samo savetodavnu ulogu. Saradnja sa direktorom je dobra, ne možemo se pozaliti na podršku koju dobijamo. Do sada je parlament retko ostvarivao svoje ciljeve, što se vidi i po reputaciji parlamenta, kako među učenicima, tako i među profesorima i zaposlenima u školi, što je jedan od glavnih razloga male zainteresovanosti učenika, ali, sudeći po odzivu predstavnika odeljenja sa prve godine, i to će se promeniti.

*Poljoprivredno - hemijska škola, Obrenovac

Parlament se sastoji od: predsednika, zamenika predsednika, zapisničara i po dva učenika iz svakog odeljenja. Članovi moraju da dolaze redovno na sednice, jer ako ne dodju tri puta, menjaju se. Na početku školske godine bira se predstništvo, uglavnom se javi oni koji žele da budu na nekoj od pozicija, pa se glasa. Sednica je svakog drugog petka. Predsednik i zamenik predsednika prave plan prema kojem će se pričati na sednici. Svi koji žele mogu aktivno da učestvuju i da pomognu na bilo koji način. Motivacija je uglavnom bolje i zanimljivije školovanje, provedeno vreme u školi. Parlament saradjuje sa Kancelarijom za mlade Obrenovac i Gimnazijom, pedagogom, direktorom, zamenicom direktora i svim ostalim članovima.

Učenički parlament veoma često ostvaruje ciljeve. Doprinos je za celu školu, učenike...

*Gimnazija „Žarko Zrenjanin”, Vrbas

U ovom mandatu Parlament Gimnazije „Žarko Zrenjanin” broji 48 članova i članica tj. po 2 predstavnika/ce iz svakog odeljenja koji se biraju tajnim glasanjem. Na prvoj konstitutivnoj sednici svi/ce članovi/ce parlamenta učestvuju u izboru predsednika/ce, zamenika/ce predsednika/ce, zapisničara/ke, predstavnika/ca svake godine i radnih timova koji se formiraju na osnovu interesovanja članova/ica.

Taj izbor vrši se javnim glasanjem. Zadaci svih članova i članica su aktivno učestvovanje u radu i poboljšanje rada parlamenta svojim učešćem.

Motivacija već postoji jer se prilikom izbora predstavnika/ca iz svakog odeljenja biraju oni učenici/ce kod kojih postoji želja za zalaganjem na ostvarivanju prava svih učenika/ca, ali motivaciju takođe pronalaze u učestvovanju u akcijama na teme koje su njima bliske i koje oni vole.

Parlament vrbanske gimnazije ima odličnu sardanju sa Skupštinom opštine Vrbas, sa NVO „Osmeh“ iz Vrbasa, sa Parlamentom srednje stručne škole „4. juli“ iz Vrbasa, Kultumim centrom Vrbasa i lokalnom medijskom kućom TV „Bačka“.

Sve dosadašnje akcije našeg parlamenta bile su uspešno ostvarene, jer se mi uglavnom fokusiramo na akcije koje su ostvarive i koje su u okviru naših mogućnosti i mogućnosti škole.

Doprinos Parlamenta vrbanske gimnazije za pojedinca se ogleda u neformalnom obrazovanju stečenom tim putem, ali i većoj informisanosti kako članova i članica tako i ostalih učenika i učenica, dok se doprinos za grupu ogleda u tome što se postojanjem parlamenta ruši barijera između profesora i organa škole s jedne strane i učenika s druge, ali pruža i zabavni i edukativni sadržaj.

*Gimnazija „Uroš Predić“, Pančevo

Učenički parlament, sastoji se od predsednika, potpredsednika, zapisničara i po dva predstavnika iz svakog odeljenja. Članovi, kao i predsedništvo biraju se tako što se usmeno da predlog, te se javno izglosa.

Predsednika saziva sednicu, vodi je i predlaže dnevni red. Sednica se vodi po tom planu, uz tačku razno kada svako može da iskaže svoje ideje. Predstavnici imaju pravo glasa i uključuju se u različite akcije koje parlament organizuje.

Članovi su slabo aktivni i motivisani, osim ako nemaju ličnu korist. Da bismo ih aktivirali, obezbeđujemo nagrade u skladu sa mogućnostima.

Parlament sarađuje sa: direktorom, PePsi službom, profesorima, Kancelarijom za mlade, Unijom srednjoskolaca grada Pančeva, Školskim odborom, Savetom roditelja, nevladinim organizacijama...

Rezultati su pozitivni, ciljevi su uglavnom ostvarivi u zavisnosti od toga koliko su realni. Parlament doprinosi celoj školi, ali najviše učenicima.

*Gimnazija „Svetozar Marković“, Niš

Parlament ima 33 predstavnika iz svih odeljenja, parlament vodi predsednik. Na „čelu“ svakog razreda postoji predsednik razreda koji rešavaju probleme na nivou svog razreda, ali i sve poslove/dužnosti koje predsednik parlementa treba da radi. Postoje i ministarstva (za spoljne poslove, unutrašnje poslove, marketing, kulturu, nauku i ministar vlade) koja pomažu predsedniku parlementa i doprinose boljem funkcionisanju parlementa.

Zadaci se stalno dopunjaju ili/i menjaju kada se izvrše. Donose se dogovorom na sednicama. Dužnosti predsednika i članova parlementa koje su konstantne su prisustvovanje sednicama parlementa, izlaganje ideja (npr. o nekoj akciji ili konkursu), rešavanje postojećih problema koja se tiču, najpre, učenika, ali i na nivou škole. Na svaku sednicu dodju i neki učenici koji ne žele da sarađuju, to je u svim školama problem. Međutim, u mojoj školi je mnogo veći procenat članova parlementa koji žele da učestvuju, da sarađuju, tako da neaktivno učestvovanje nekoliko članova ne predstavlja problem. Predsednik i predsednici na nivou razreda, koji ponekad vode sednicu umesto predsednika, se trude da održe pažnju članova i da ih navedu da predlažu, pitaju, sarađuju, diskutuju, što se skoro na svakoj sednici i ostvari. Najveću saradnju naša škola osvaruje sa NVO „Društvo za zaštitu i unapredjenje mentalnog zdravlja dece i omladine Niš“, a od ove godine i sa Unijom srednjoškolaca. Aprila meseca 2007. god. zbratimili smo se sa gimnazijama „Svetozar Marković“ iz Srbije – Novog Sada i Subotice. Sa organima škole imamo sjajnu saradnju, direktor podržava naše akcije, tako da sa lakoćom postižemo dogovore.

Uvek osvarimo ciljeve za koje se dogovorimo na sednicama. Ako smo odlučili da ćemo da organizujemo neku akciju – sigurno ćemo je i organizovati. Rad parlementa moje škole je aktivan i uvek smo zadovoljni dobijenim rezultatima. Svake godine pišemo projekte na konkurse različitih NVO koji bi doprineli i gradu i našoj školi.
(Ma koliko nerealno zvučalo, stvarno je sve u redu, nemamo nikakve probleme u radu parlementa. Tako je barem od prošle školske godine.)

*Gimnazija, Kuršumlija

Članovi parlementa se biraju predlogom odeljenskih zajednica i većinskim glasanjem (po dva člana iz svakog odeljenja). Predsednik i članovi upravnog odbora biraju se predlogom članova u parlementu i većinskim glasanjem.

Predsednik ima mogućnost da predlaže teme i dnevni red.

Članovi: predlog i izbor tema (glasanjem).

Većina članova učestvuje u davanju predloga i diskusijama, dok su pojedinci pasivni (učestvuju samo u glasanju).

Parlament sarađuje sa: lokalnom samoupravom, Crvenim krstom, dok iz škole sarađuje sa stručnom službom i direktorom.

Kada su ciljevi postavljeni, onda se uglavnom i ostvaruju. Ukoliko se neka aktivnost parlementa isplanira, onda se i realizuje, pa su rezultati ostvareni 100%.

*Šabačka Gimnazija

Organi Učeničkog parlamenta Šabačke gimnazije su: Skupština, Predsednik i Učenička vlada. Predsednik je zadužen za koordiniranje rada za vreme sednica, Učenička vlada uz ostale zainteresovane članove predstavlja izvršni organ UP-a, a uloga skupštine je da izglasava i razmatra o svim predlozima učenika Šabačke gimnazije.

Članovi skupštine se biraju u prvi mesec dana Školske godine, po dva člana svakog odjeljenja. Tačan sastav skupštine se utvrđuje na konstitutivnoj sednici UP-a za tu školsku godinu, kada se i na osnovu usmenih kandidatura bira i Predsednik UP-a. Nakon konstitutivne sednice otvara se konkurs za kandidaturu za mesto Premijera, koji će nakon izbora oformiti Učeničku vladu. Na drugoj sednici se, na osnovu usmenog iznošenja pismenih kandidatura, bira premijer i iznosi predlog članova Učeničke vlade, koji Skupština izglasava. Za održavanje bilo kakvih izbora potreban je kvorum na sednici, a za donošenje odluke prosta većina, 50%+1 glasova.

Sednicom koordinira Predsednik UP-a. Nakon utvrđivanja kvoruma, Predsednik iščitava predlog dnevnog reda koji Skupština usvaja, a onda se nastavlja sa usvojenim tačkama dnevnog reda.

Svi članovi UP-a koji su prisutni na sednici aktivno učestvuju u radu na sednici, u razmatranju aktuelnih tema na sednici i/ili u glasanju ukoliko se nešto usvaja.

Saradnja sa organima škole je dug period bila nedefinisana, jer se UP oformio sa zakašnjnjem ove školske godine, pa nismo ni imali priliku da saradujemo.

Direktor - svi predlozi, saveti i molbe upućeni Direktoru Šabačke gimnazije su usvojeni, stoga se kao zaključak može izvesti da direktor škole podržava rad UP-a i da je saradnja na zavidnom nivou.

Školski odbor - učenici su prihvaćeni kao punopravni članovi Školskog odbora, kada imaju pravo na to, kao i članovi sa pravom prisustva i davanja saveta kada nemaju pravo glasa. Stručni organi škole - na svim stručnim organima škole učenici imaju pravo prisustva i ukoliko obaveste direktora o želji da prisustvuju sednicama, dobijaju poziv. U Timu za samovrednovanje su učenici priznati kao punopravni članovi po svim tačkama razmatranja. Što se tiče saradnje sa drugim institucijama, Učenički parlament Šabačke gimnazije ostvaruje aktivnu saradnju sa Kancelarijom za mlade grada Šapca i Omladinskom inicijativom "Mladi Šapci".

U procesu implementacije svojih akcija Učenički parlament Šabačke gimnazije ostvaruje sve trenutno postavljene zadatke, kao i završetkom akcije zadate ciljeve. Kako se UP bavi akcijama koje sami učenici predlažu, svi pozitivni rezultati idu u korist učenika. Pošto je UP neprofitna organizacija lični doprinos ne postoji, već se uvek radi u korist većine, čime manje grupe ili pojedina odjeljenja imaju korist samo ako pripadaju većini.

*Gimnazija Lebane

Učenički parlament gimnazije u Lebanu postoji od 2002. godine, čine ga predsednik i potpredsednik parlementa, zapisničar, ministri kulture i sporta kao i članovi. Izbor predsednika se vrši javnim glasanjem na početku školske godine na konstitutivnoj sednici. Izbor članova se vrši javnim glasanjem u okviru svakog odeljenja.

Sednice se održavaju po potrebi i saziva ih predsednik. Na njima se diskutuje o problemima učenika, kao i osmišljavanju raznih projekata i akcija.

Nažalost, javlja se problem nedovoljne motivacije i aktivnog učešća samih članova. Učenički Parlament dobija podršku direktora škole, profesora građanskog vaspitanja kao i organa škole poput Školskog odbora. Učenički parlament saraduje sa Kancelarijom za mlade Lebane, Edukacionim Centrom Leskovac i Resurs Centrom Leskovac.

Rezultati parlementa su vidljivi što se tiče obeležavanja priznatih datuma (Dan borbe protiv AIDS-a, protiv pušnjeva, Dan zaštite životne sredine...) kao i drugih akcija koje ne iziskuju mnogo finansija, jer često škola ali i opština nisu u mogućnosti da nam pomognu. Ipak, Učenički parlament uspeva da obezbedi ponekad i donacije, koa što su one za obnavljanje školske biblioteke, kao i nagrade za postignute rezultate učenika).

*IX Beogradska Gimnazija

Organi Đačkog parlementa su: Skupština, Projektni timovi, Predsednik Đačkog parlementa (predsedava i rukovodi radom Skupštine), Koordinator projektnih timova i Sekretar (obavlja administrativne poslove Skupštine i ostalih organa Đačkog parlementa) Skupština punovažno odlučuje ako je prisutna najmanje jedna polovina članova, a odluke donosi većinom glasova svih članova. Skupština se redovno sastaje jednom mesečno. Po potrebi, na predlog predstavnika godine, može se i vanredno sastati.

Skupština, na konstitutivnoj sednici, većinom glasova prisutnih poslanika bira predsednika, koordinatora projektnih timova i sekretara. Nakon utvrđivanja liste saglasnih kandidata po azbučnom redu prezimena, predloženi učenici se predstavljaju skupštini. Predstavljanje mora da sadrži: ime i prezime kandidata, odeljenje, kratku biografiju i kratak program rada. Poslanik može glasati samo za jednog kandidata. Sednicu saziva i vodi predsednik. Na pocetku sednice se usvaja dnevni red i zapisnik sa predhodne sednica. Osnovno pravilo je da dok jedan prica drugi slušaju. Članovi parlementa su duzni da redovno prisustvuju sednicama, a predsednik da pripremi materijal za istu. Djacki parlament se trudi da se infiltrira su sve vannastavne aktivnosti (sekcije, klubove i dr.), i na taj nacin promovise svoj rad i motivise učenike da mu se priključe. Parlament saraduje sa kancelarijom za mlade, gradskim većem opštine i svim organima škole (školskim oborom, savetom roditelja, raznim timovima itd.).

Naš parlament je osnovan 2003. godine, ali je tek od ove godine počeo ozbiljno sa radom. Najveći problem u ostvarivanju ciljeva jeste nezaniteresovanost učenika da se uključe u rad Parlamenta.

ZAKON O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

ZAKON O OSNOVAMA

1. SAVETI

Vrste saveta

Član 12.

Radi praćenja, omogućavanja razvoja i unapređivanja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja obrazuju se:

- 1) Nacionalni prosvetni savet – za predškolsko, osnovno i srednje opšte i umetničko obrazovanje i vaspitanje;
- 2) Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih – za srednje stručno obrazovanje i vaspitanje, specijalističko i majstorsko obrazovanje, obrazovanje odraslih, obrazovanje za rad, stručno osposobljavanje i obuku.

Saveti iz stava 1. ovog člana dužni su da međusobno sarađuju i da prilikom razmatranja pitanja koja su od zajedničkog interesa uskladjuju svoje stavove.

Kada saveti iz stava 1. ovog člana razmatraju pitanja koja su od opštег značaja za oblast obrazovanja, dužni su da obezbede usaglašene stavove sa odgovarajućim savetom u čijoj su nadležnosti pitanja razvoja visokog obrazovanja.

Saveti su dužni da podnose izveštaj o svom radu i o stanju u oblasti obrazovanja i vaspitanja Narodnoj skupštini, odnosno Vladu, najmanje jedanput godišnje.

Saveti iz stava 1. ovog člana mogu da obrazuju stalne i povremene komisije iz reda nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i drugih istaknutih stručnjaka i naučnika, u skladu s poslovnikom.

Stalne komisije iz stava 5. ovog člana mogu da se obrazuju i za pitanja obrazovanja od posebnog interesa za nacionalne manjine.

Sredstva za rad Nacionalnog prosvetnog saveta obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije. Članovi Nacionalnog prosvetnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština.

Ministarstvo je dužno da obezbedi sve uslove za obavljanje administrativno-tehničkih poslova za potrebe saveta iz stava 1. ovog člana.

ZAKON O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Saveti iz stava 1. ovog člana donose odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

Saveti iz stava 1. ovog člana donose poslovnik o svom radu.

Rad saveta iz stava 1. ovog člana je javan.

Predsednik saveta iz stava 1. ovog člana bira se iz reda stručnjaka iz oblasti obrazovanja.

Sednicama saveta iz stava 1. ovog člana prisustvuje predstavnik Ministarstva i nadležnog odbora Narodne skupštine Republike Srbije, bez prava odlučivanja.

U radu sednica saveta iz stava 1. ovog člana učestvuju bez prava odlučivanja po dva predstavnika učeničkih parlamenata koje bira Unija srednjoškolaca u Republici Srbiji.

Osiguranje kvaliteta rada ustanove

Član 48.

Ustanova se samostalno i u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave stara o obezbeđivanju i unapređivanju uslova za razvoj obrazovanja i vaspitanja, osiguranja i unapređivanja kvaliteta programa obrazovanja i vaspitanja, svih oblika obrazovno-vaspitnog rada i uslova u kojima se on ostvaruje.

Radi osiguranja kvaliteta rada u ustanovi se vrednuju ostvarivanje ciljeva i standarda postignuća, programa obrazovanja i vaspitanja, razvojnog plana i zadovoljstva učenika i roditelja, odnosno staratelja dece i učenika.

Vrednovanje kvaliteta ostvaruje se kao samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje.

Samovrednovanjem ustanova ocenjuje: kvalitet programa obrazovanja i vaspitanja i njegovo ostvarivanje, sve oblike i način ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada, stručno usavršavanje i profesionalni razvoj, uslove u kojima se ostvaruje obrazovanje i vaspitanje, zadovoljstvo učenika i roditelja, odnosno staratelja dece i učenika.

U samovrednovanju učestvuju stručni organi, savet roditelja, učenički parlament, direktor i organ upravljanja ustanove.

Samovrednovanje se obavlja svake godine po pojedinim oblastima vrednovanja, a svake četvrte ili pete godine – u celini.

Izveštaj o samovrednovanju kvaliteta rada ustanove podnosi direktor vaspitno-obrazovnom, nastavničkom, odnosno pedagoškom veću, savetu roditelja i organu upravljanja.

Spoljašnje vrednovanje rada ustanove obavlja se stručno-pedagoškim nadzorom Ministarstva i od strane Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja. Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja učestvuje u spoljašnjem vrednovanju kvaliteta rada ustanove putem vrednovanja postignuća učenika na završnim i maturskim ispitima ili po ukazanoj potrebi. Organe i tela ustanove, postupke praćenja ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja, drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada i uslova rada, osnove i merila za samovrednovanje i vrednovanje, sadržinu i način objavljivanja rezultata samovrednovanja i vrednovanja kvaliteta rada ustanove, po pribavljenom mišljenju nadležnog saveta, propisuje ministar.

ZAKON O OSNOVAMA SISTEMA ZDRAVSTVENIH USTANOV

Nadležnost organa upravljanja

Član 57.

Organ upravljanja ustanove:

- 1) donosi statut, pravila ponašanja u ustanovi i druge opšte akte i daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova;
- 2) donosi predškolski, školski, odnosno vaspitni program (u daljem tekstu: program obrazovanja i vaspitanja), razvojni plan, godišnji plan rada, usvaja izveštaje o njihovom ostvarivanju, vrednovanju i samovrednovanju;
- 3) utvrđuje predlog finansijskog plana za pripremu budžeta Republike Srbije;
- 4) donosi finansijski plan ustanove, u skladu sa zakonom;
- 5) usvaja izveštaj o poslovanju, godišnji obračun i izveštaj o izvođenju ekskurzija, odnosno nastave u prirodi;
- 6) raspisuje konkurs i bira direktora;
- 7) razmatra poštovanje opštih principa, ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignuća i preduzima mere za poboljšanje uslova rada i ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada;
- 8) donosi plan stručnog usavršavanja zaposlenih i usvaja izveštaj o njegovom ostvarivanju;
- 9) odlučuje po žalbi, odnosno prigovoru na rešenje direktora;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Organ upravljanja donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.

Sednicama školskog odbora prisustvuje i učestvuje u njihovom radu predstavnici sindikata u školi, bez prava odlučivanja.

Sednicama školskog odbora osnovne škole prisustvuju i učestvuju u njihovom radu dva predstavnika učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Sednicama školskog odbora srednje škole kada školski odbor odlučuje po pitanjima iz člana 57. stav 1. tač. 3), 4), 5), 6) i 9) prisustvuju i učestvuju u njihovom radu dva predstavnika učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Školski odbor srednje škole sastaje se u priširenom sazivu kada razmatra i odlučuje o pitanjima iz člana 57. stav 1. tač. 1), 2), 7) i 8).

Prošireni sastav uključuje dva punoletna učenika koje bira učenički parlament škole.

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti organ upravljanja odgovara organu koji ga imenuje i osnivaču.

Stručni organi, timovi i pedagoški kolegijum ustanove

Član 66.

Stručni organi predškolske ustanove jesu vaspitno-obrazovno veće i stručni aktivи vaspitača i medicinskih sestara, aktiv za razvojno planiranje i drugi stručni aktivni i timovi, u skladu sa statutom.

**ZAKON O OSNOVAMA SISTEMA
OBRAZOVANJA I VASPITANJA**

Stručni organi škole jesu: nastavničko veće, odeljenjsko veće, stručno veće za razrednu nastavu, stručno veće za oblasti predmeta, stručni aktiv za razvojno planiranje i za razvoj školskog programa i drugi stručni aktiv i timovi, u skladu sa statutom. Škola sa domom ima i pedagoško veće. Vaspitno-obrazovno veće čine vaspitači i stručni saradnici.

Nastavničko veće čine nastavnici, vaspitači i stručni saradnici.

Pedagoško veće čine vaspitači i stručni saradnici koji ostvaruju vaspitni rad u školi sa domom.

Odeljenjsko veće čine nastavnici koji izvode nastavu u određenom odeljenju.

Stručno veće za razrednu nastavu čine nastavnici koji izvode nastavu u prvom ciklusu obrazovanja. Pedagoški asistent učestvuje u radu veća iz st. 3. do 7. ovog člana bez prava odlučivanja. Stručno veće za oblasti predmeta čine nastavnici koji izvode nastavu iz grupe srodnih predmeta. Stručni aktiv za razvojno planiranje čine predstavnici nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika, jedinice lokalne samouprave, učeničkog parlamenta i saveta roditelja. Članove stručnog aktiva za razvojno planiranje imenuje organ upravljanja.

Stručni aktiv za razvoj školskog programa čine predstavnici nastavnika i stručnih saradnika.

Članove stručnog aktiva za razvoj školskog programa imenuje nastavničko veće.

Direktor obrazuje tim za ostvarivanje određenog zadatka, programa ili projekta. Tim mogu da čine predstavnici zaposlenih, roditelja, jedinice lokalne samouprave, odnosno stručnjaka za pojedina pitanja.

U školi u kojoj stiču obrazovanje učenici sa smetnjama u razvoju, direktor obrazuje stručni tim za inkluzivno obrazovanje.

Pedagoški kolegijum čine predsednici stručnih veća i stručnih aktiva i predstavnik stručnih saradnika.

Pedagoški kolegijum razmatra pitanja i daje mišljenje u vezi sa poslovima direktora iz člana 62. stav 3. tač. 1) do 3) i tač. 5) do 7) ovog zakona.

Pedagoškim kolegijumom predsedava i rukovodi direktor, odnosno pomoćnik direktora, a odeljenjskim većem odeljenjski starešina. Sednicama stručnih organa škole mogu da prisustvuju predstavnici učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Donošenje programa obrazovanja i vaspitanja ustanova

Član 80.

Predškolski, školski i program vaspitnog rada pripremaju odgovarajući stručni organi ustanove. O predlogu programa iz stava 1. ovog člana ustanova pribavlja mišljenja saveta roditelja, a škola i od učeničkog parlamenta i saglasnost nadležnog organa osnivača na planirana materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje.

Ako se program obrazovanja i vaspitanja ili njegov deo ostvaruje na stranom jeziku, pre njegovog donošenja škola pribavlja saglasnost ministra.

Kada je osnivač ustanove Republika Srbija, saglasnost iz stava 1. ovog člana daje Ministarstvo. Program iz stava 1. ovog člana donosi organ upravljanja ustanove.

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

Prava deteta i učenika

Član 103.

Prava deteta i učenika ostvaruju se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, ovim i posebnim zakonima, a ustanova, odnosno svi zaposleni dužni su da obezbede njihovo ostvarivanje, a naročito pravo na:

- 1) kvalitetan obrazovno-vaspitni rad koji obezbeđuje ostvarivanje principa i ciljeva iz čl. 3. i 4. ovog zakona;
- 2) uvažavanje ličnosti;
- 3) podršku za svestrani razvoj ličnosti, podršku za posebno iskazane talente i njihovu afirmaciju;
- 4) zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i занemarivanja;
- 5) blagovremenu i potpunu informaciju o pitanjima od značaja za njegovo školovanje;
- 6) informacije o njegovim pravima i obavezama;
- 7) učestvovanje u radu organa škole, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;
- 8) slobodu udruživanja u različite grupe, klubove i organizovanje učeničkog parlamenta;
- 9) podnošenje prigovora i žalbe na ocenu i na ostvarivanje drugih prava po osnovu obrazovanja;
- 10) pokretanje inicijative za preispitivanje odgovornosti učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu ukoliko prava iz tač. 1) do 9) ovog člana nisu ostvarena;
- 11) ostvarivanje svih prava deteta i učenika, prava na zaštitu i na pravično postupanje škole prema učeniku i kada povredi obavezu utvrđenu ovim zakonom;
- 12) pravo na stipendiju, kredit, smeštaj i ishranu u domu učenika, u skladu sa posebnim zakonom.

Ustanova je dužna da obezbedi sve uslove za ostvarivanje prava deteta i učenika iz stava 1. ovog člana.

Učenik, roditelj, odnosno staratelj deteta i učenika može da podnese prijavu direktoru ustanove u slučaju povrede prava iz stava 1. ovog člana ili neprimerenog ponašanja zaposlenih prema detetu i učeniku, u roku od 15 dana od nastupanja slučaja.

Direktor je dužan da prijavu razmotri i da, uz konsultaciju sa učenikom, roditeljem, odnosno starateljem deteta i učenika i zaposlenim odluči o njoj i preduzme odgovarajuće mere, u roku od 15 dana od dana prijema prijave.

Zaposleni u ustanovi dužan je da prijavi direktoru, odnosno organu upravljanja kršenje prava deteta i učenika.

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

Učenički parlament

Član 105.

U poslednja dva razreda osnovne škole i u srednjoj školi organizuje se učenički parlament

(u daljem tekstu: parlament) radi:

- 1) davanja mišljenja i predloga stručnim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru o: pravilima ponašanja u školi, merama bezbednosti učenika, godišnjem planu rada, školskom razvojnog planu, školskom programu, načinu uređivanja školskog prostora, izboru udžbenika, slobodnim i vannastavnim aktivnostima, učešću na sportskim i drugim takmičenjima i organizaciji svih manifestacija učenika u školi i van nje i drugim pitanjima od značaja za njihovo obrazovanje;
- 2) razmatranja odnosa i saradnje učenika i nastavnika, vaspitača ili stručnog saradnika i atmosfere u školi;
- 3) obaveštavanja učenika o pitanjima od posebnog značaja za njihovo školovanje i o aktivnostima učeničkog parlementa;
- 4) aktivnog učešća u procesu planiranja razvoja škole i u samovrednovanju škole;
- 5) predlaganja članova stručnog aktiva za razvojno planiranje iz reda učenika.

Parlament čine po dva predstavnika svakog odeljenja u školi, a u umetničkoj školi - po tri iz svakog razreda, odnosno godine.

Članove parlementa biraju učenici odeljenjske zajednice svake školske godine.

Članovi parlementa biraju predsednika.

Parlament bira dva predstavnika učenika koji učestvuju u radu školskog odbora, odnosno proširenog saziva školskog odbora u skladu sa članom 57. ovog zakona. Program rada parlementa sastavni je deo godišnjeg plana rada škole.

Učenički parlementi škola mogu da se udruže u zajednicu učeničkih parlementa.

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

Stručno-pedagoški nadzor

Član 151.

Poslove stručno-pedagoškog nadzora vrši prosvetni savetnik.

Prosvetni savetnik:

- 1) vrednuje kvalitet rada ustanove, odnosno doma učenika na osnovu utvrđenih standarda, ostvarivanje razvojnog plana i programa obrazovanja i vaspitanja;
- 2) pruža pomoć i podršku samovrednovanju ustanove;
- 3) prati poštovanje opštih principa i ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja;
- 4) savetuje i pruža stručnu pomoć nastavniku, vaspitaču, stručnom saradniku i direktoru radi poboljšanja kvaliteta njihovog rada i rada ustanove i ostvarivanja standarda postignuća;
- 5) savetuje i pruža stručnu pomoć ustanovi u obezbeđivanju zaštite dece, učenika i zaposlenih od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi;
- 6) ostvaruje neposredan uvid u rad ustanove, odnosno doma učenika, nastavnika, vaspitača, stručnog saradnika i direktora;
- 7) prisustvuje izvođenju nastave, ispita i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada;
- 8) prati ostvarivanje ogleda;
- 9) procenjuje ispunjenost uslova za sticanje zvanja;
- 10) prati i procenjuje kvalitet rada savetnika – spoljnog saradnika;
- 11) predlaže ustanovi, ministru i nadležnim organima preuzimanje neophodnih mera za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u obavljanju obrazovno-vaspitnog, stručnog, odnosno vaspitnog rada i za njihovo unapređivanje.

Prosvetni savetnik u obavljanju poslova iz stava 2. tač. 1), 3) do 5), ovog člana, pribavlja mišljenje od predstavnika učeničkog parlamenta, kao i u vezi sa pitanjima iz člana 105. stav 1. tač. 1), 2) i 4) ovog zakona.

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA
OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

ЗАКОН

О ОСНОВАМА СИСТЕМА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Лист о просветних радници Републике Србије • YU ISSN 0333-1831
Специјални број • 150 издања

ПРОСВЕТНИ
ПУБЛИКАЦИЈА

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

ПРОСВЕТНИ

Како и до сада, седницама школског собора присуствују и учествују у највишем реду представник савладика, без праша одлучивања.

Ново решење у Запиту о односима на присуствоше и учествовање да представника ученичког парламента у раду школског собора оснивач школе без права одлучивања. Присуствоше и учествовање у раду и одлучивање да представника ученичког парламента седницама школског собора среће школе су регулисани кроз дакле правне ситуације. Права је: када школски одбор утвђује предлог финансијског плана за првотрим буџет Републике, када доноси финансијски план установе, усвоји извештај о посављивању, подијави обрачуни и извештај о извођењу експулсии, када бери директора и када изабре по избору, односно проговору у речењу директора, даје представника ученичког парламента присуствују и учествују у раду школског одбора, када прави штамповане. Друга је: када школски одбор доноси статут, правила покрићивања у установи и друго сличне акте, дакле спадају на акт о организацији и систематизацији послова, када доноси школски програм, развојни план, главни план рада, када усвоји извештаје о најважнијим остваривањима, креационарним и самовредновањима, када разматра посвитење општих принципа, приоритета, остваривања писмене образовања и васпитива и стварања постинија и предузима мере за побољшање услова рада и остваривање образовно-васпитног рада, када доноси изат стручних подразумевања запосленог, и усвоји извештај о најважнијим, тада се школски одбор саставе у прописаном саставу, који укључује и два популарна ученика који бирају ученичког парламент школе. По овим извештајима одлуку се донесе за изборима од 11 гласова чланова школског собора среће школе.

Савет родитеља

Савет родитеља, као саветски органи установе, добија је значајну улогу државним подзаконским. Као и до сада, свака установа има савет родитеља, осим школе за образовање спасаши. У савет родитеља члане барају се и даље по један представник родитеља ученика свакога племена, а наставнице ступе – ико школа остварује образовно-васпитни програм. Запитом је проширења времена заступљеност и представништва националне заједнице, њеном стручном групом у савету родитеља установе у којој стичу образовно-правништвени интересе националне, љеживе етничке групе. У установи у којој стичу образовно-добрачишни интереси ученици са саветом савета родитеља и представништвом родитеља, али, њеном ученици са саветом у

околом поседујућим највећом претстављањем чланова органа на учитељима из реда директора, давају питањности на програме и организационе склопуре предвиђене мере за осигурујући заштиту и унапређивање образовно-васпитног рада, учествовање у поступку представљања изборних дресова и избора учељника, размотриме школске коришћене средине на организацији и на провођењу заједничких установе, учествовање у организацији и на провођењу кривичних дела и ученици, надлежностим савета родитеља са прописајући кривичне дејствије склопљенима у стручнијим заједницама за развој и квалитет и у друге теме установе, регистрирани предложи програм образовања и васпитива, разнотаке плаћи, назначавати план рада, извештаја о извештајима остваривању, предложима и о консултацијама

пут; предлажање органу управљања неким коришћењем третства остварених радион учењачке заједнице и промоцијама од родитеља, размитима и праћењем услова за рад установе, услова за користаке и учење, безбедности и заштите деце и ученика.

На овој начин родитељима се омогућава да у њеној мери буду усавожени у живот установе и да активно држављају побољшању услова за стварање што квалитетију образовања, позитивне атмосфере и да стиче интерес али:

Директор

Директор је први руководилац установе. Услови за избор директора прописани су Запитом, због чијег услова прописује министар. Избор директора је у највећој мери организован, с тим што одлука о избору подлеже саглавности министра, који даје у форми решења, и то у случају када савет са послободне излазку о избору кандидата.

Запитом су додатично променљени услови за избор директора. Наред, директор установе може да буде неве же испуњавајући услове у поседу образовника за наставника, вакантни и стручни савладници, који испуњавају и друге услове који се чине јакшим затекују за стечење заједнице, како и посебне услове који се стиче на директора сваке установе.

Први услов – стечењу искази образовање је правило и наставник, вакантни, стручни савладници и директора. Ово може да буде стечење на студијама друге стручне дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије или специјалистичке стручне студије у складу са Запитом о школском образовању („Службени списак“ РС, бр. 76/05, 100/07 – дипломске тумачене и 97/08), почев од 10. септембра 2005. године или на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао школско образовање до 10. септембра 2003. године.

Други групу услова који мора да задовољи сваки школски члан: држављанство Републике Србије, полнина, физичка и харектерска способност за рад са детима и ученицима, несугубљеност прописаним пресудама за криминалне дејствије које је извршио без tưобе касније затвора у држави од најмање три месеца, као и не примио дела насиља у породици, службеним или малолетњим лица, изузетака и заступљавање највећим редоследом, за криминалне дејствије које или дају постине, против правне саобраћаја и против човекочести и других добара залагајућих међународним правом, без обзира на извршење криминита самостално и у складу са законом, утвђеног законодавством и конвенцијама.

Трећу групу услова чини: здравље, без стечења рада у установи неким стечевима загодујујућим образовања, обузе и психички изложити за директора установе.

Запит прописује два избора – за директора представљајући установе и посебне школе. Ти избори се воде по образовнице и по године рада у установи. Могућ је избор директора савета школе и представништва установе за коначнији конкурс, ако, изузетно, им стечење одговорљиво школско образовање на студијама првог целиног понижног академског, али икој стручнијим студијама у трајању од три године или са истиим образовником за наставника, спаском вакантнијем. Други

VII. PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

ПРОСВЕЋЕНИ

Закон узени и педагошког асистента, који пружа помоћ и даљину подршку детету и ученицима у складу са његовим потребама, као и наставницима, васпитачима и стручним сарадницима у школи унапређивања ризица дететом и ученицима кроз је потребна доштица образовних грађевина.

Рад пружања помоћи детету, односно ученику са сметњама у развоју, у образовно-наставном раду. Закон омогућава присуство пратњица детета, тј. персоналних асистената у школи.

НОВА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА КОДА СЕ ОДНОСЕ НА УНАПРЕЂИВАЊЕ ФИНАНСИСТСКИ СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА

Закон уређује нови модерни концепт финансирања образовних врсти којим се омогућује пратњица и рационализација расподела средстава при финансирању образовања. Средства за финансирање дејатности установе унапређивања су у наредним годинама на почетку склоните целима за остваривање програма образовања и васпитања по детету, односно ученику (капитална формула). Економска цена образовања и васпитања по ученику утврђује се на основу броја и категорије ученика који се образују у установи, као и на основу додатног коректионског кофицијента за поредбен географски подручју, принципија корелационих груповања, иновација и претажа образовања, неодложивих бројних запасања.

Финансирање по ученику применљиве је поступно почевши са школске 2011/12. године, а на све установе нацртани систем ће се применљивати са 2014/15. године. Да би се проврдио исполнитељност и ефикасност овог концепта, односно ће се одредити број разликова у утврђивању проверавати почињењем финансирања.

Нови закон узени и Јединствена информационија систем проклете (ЈИСП), који треба да омогући боље прозрачније податаке и информације у образовању. Школе након обавештења ће приступати и актуелизацији иштви у оквиру ЈИСП-а.

ШТА ЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ НОВО У ЗАКОНУ?

- Ученички парцелменти дују мишљење на битне аете детета и ученика у ситуацији школе
- Представници ученичког парцелмента учествују у ради школских избора:
 - У основну школу: присуствују стручними
 - У средњу школу: одлуčuju по појединим питњама као пукотворни чланови школског избора
- Болничко васпитање и скржавање за сву акупу у године пред полагај у школи и бесплатно осмисло образовање. Нарочне акупе несвесни привремени председнички програм
- Приступ једном условним страним држављанима, ликовима без држављанства, програмима или расељеним људима
- Обезбеђује се компјутеријизација образовања посредујући стручњаке, асистенте, линии
- Омогућује се бесплатно средње образовне реализације и широраспространени ученицима

- Узик: ученика у средњу школу на основу положака заправе испита у основном образовању почетне школске 2011/12. године
- Поновни се број са најмање две до најмање четири године у подутошњем у основном образовању, а најмање три у средњем образовању.
- Издавање ученика из некога разреда основног и средњег образовања и васпитања биће објективно описано у току популација, а бројно у крају подутошњих, а минимум онош ће утицати на стечији успех.

КОЈЕ СУ НАЈВАЖНИЈЕ НОВИЋЕ ЗА НАСТАВНИКЕ У ЗАКОНУ?

Образовни, запошљавајући, ликовнички

- Стручни склопи наставника и стручних сарадника усавршавају се са Европском акредитацијом
- Установе за запошљавање промовирају се на све затворене или су у континуитету са њима
- Образовни из издаваштвени, педагошких и методичких дисциплина стично на инновацијама у усавршавању током студија или пакне антилернија из најмање 30 бодова и шест бодова праће у установи, склону са Европским системом промова је бодова.
- Уводи се пратњици – стажести
- Менаџерски обављајући приправништво стажа у три месеца
- Породишнују се и проширују услови за ступитију стручним дипломама
- Уводи се норма непосредног рада са дететом, уговоре педагогске норме, која подразумева радовни, доприносни, дозволни, недозволни и узловни, пратњији рад другог објекта:

 - Наставници – 24 часа
 - Наставни практични наставни – 26 часова
 - Васпитни практични председнички програм – 50 часова радног времена
 - Васпитни – 75 часова радног времена

- Наставници који наставу обављају на језику мањине бује у обиму да ложицу потпунојују познавање језика
- Повезивање наставника у стручни друштву.

Стручни усавршавајући

- Стручно усавршавање ће се спроводити тим да окоју учица на побољшање квалитета наставе, а најразлогији удеји се и следеће новине:
 - Министар утврђује привилегије за стручно усавршавање у складу са средњоврхом образовним политичким привилегијама
 - Школски избор утврђује план стручног усавршавања наставника и васпитања у установи
- Доказивајући заједница може да оснуји центар за стручно усавршавање који ће се систематски бавити стажем унапређивањем квалитета запослених у образовању

ANALIZA ČLANOVA I NORMI KOJE SE ODNOSE NA ULOGU UČENIČKIH PARLAMENTA U DEMOKRATSKOM UPRAVLJANJU ŠKOLOM

A) Rezime

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja usvojen u Narodnoj skupštini RS 31. avgusta 2009. godine, utvrđuje obavezu formiranja učeničkih parlamenata u srednjim školama i za poslednja dva razreda u osnovnim školama. Pored toga, ovim zakonom se uređuje položaji i uloga učeničkih parlamenata u odnosu na druge organe škole, nadležnosti i delokrug rada i druga pitanja o kojima će u nastavku biti reči.

U odnosu na prethodni zakon, ovaj zakon preciznije i detaljnije uređuje pitanja od značaja za rad učeničkih parlamenata i proširuje opseg njihovih nadležnosti.

Međutim, i pored jasne namere predлагаča i podnosioca amandmana da se položaj parlamenata unapredi, usvojena rešenja sadrže nekoliko nejasnoća koje zahtevaju tumačenje značenja, kako bi se izbegle nedoumice u tom pogledu.

B) Analiza pojedinih rešenja prema hronološkom redosledu

Učešće srednjoškolaca u radu Nacionalnog prosvetnog saveta

Zakon propisuje da u radu Nacionalnog prosvetnog saveta učestvuju bez prava odlučivanja po dva predstavnika učeničkih parlamenata koje bira Unija srednjoškolaca u Republici Srbiji (čl. 12, st. 14).

Nedostaci ovog rešenja su:

a) Nejasnost - Ovim Zakonom utvrđena je obaveza za sve srednje škole i osnovne škole za poslednja dva razreda, da obrazuju učeničke parlamente, pa je prema tome, ukupan broj učeničkih parlamenata u RS jednak broju osnovnih i srednjih škola u RS. Obzirom da se u čl. 12, st. 14 kaže da u radu NPS učestvuju 'po dva predstavnika iz redova učeničkih parlamenata', nije jasno koliko je ukupan broj učenika koji učestvuju u radu NPS, da li su to ukupno dva predstavnika ili po dva predstavnika svakog učeničkog parlamenta u RS.

b) Nekonciznost - Zakon daje pravo 'Uniji srednjoškolaca u Republici Srbiji' da bira 'po dva predstavnika učeničkih parlamenata' koji će učestvovati u radu NPS bez prava odlučivanja. Prvo, nije jasno na koji subjekt se misli kada se kaže 'Unija srednjoškolaca u Republici Srbiji', jer pravni subjekt pod takvim nazivom ne postoji. Postoji udruženje građana 'Unija srednjoškolaca Srbije', a postoje i različite regionalne i gradske unije srednjoškolaskih parlamenata poput 'Unija učeničkih parlamenata Šapca'.

Pretpostavka u vezi sa navedenim nekonciznostima jeste da je zakonodavac htio da omogući dvoma predstavnika učeničkih parlamenata koje izabere udruženje građana Unije srednjoškolaca Srbije, da učestvuju u radu NPS.

Pošto Zakon predviđa mogućnost formiranja 'Zajednice učeničkih parlamenata', nameće se pitanje zašto se pravo da bira predstavnike u NPS daje subjektu pod nazivom 'Unija srednjoškolaca u Republici Srbiji', a ne Zajednici učeničkih parlamenata, niti se predviđa mogućnost da Zajednica preuzme ovu nadležnost onda kada bude osnovana?

ANALIZA ČLANOVA I NORMI KOJE SE ODNOSE NA ULOGU UČENIČKIH PARLAMENTA U DEMOKRATSKOM UPRAVLJANJU ŠKOLOM

Ako je već pomenuta Zajednica učeničkih parlamenata, onda je zakonodavac trebao dodatno da pojasni značenje ovog pojma, njegove uloge i položaj. U tom smislu je trebalo omogućiti Zajednici da onda kada se bude konstituisala, preuzme od Unije srednjoškolaca Srbije nadležnost da bira dvoje predstavnika iz redova učeničkih parlamenata koji će učestvovati u radu NPS.

Učešće u osiguranju kvaliteta rada ustanove

Čl. 48 utvrđuje pravo učeničkih parlamenata da učestvuju u samovrednovanju (ustanova) zajedno sa stručnim organima, savetom roditelja, direktorom i organo upravljanja ustanove. Ovo pravo ostvaruje se direktnim učešćem predstavnika učeničkog parlamenta u radu Stručnog aktivna za samovrednovanje.

Učešće u školskom odboru

Zakon utvrđuje pravo predstavnika učeničkog parlamenta (2 predstavnika) na prisustovanje i učestovanje u radu školskog odbora (organa upravljanja školom), bez prava odlučivanja (čl. 57, st. 4 i 5).

Ova odredba je nejasna u pogledu prava koje je dato predstavnicima učeničkog parlamenta. Dakle član 57. glasi:

Organ upravljanja ustanove:

- 1) Donosi statut, pravila ponašanja u ustanovi i druge opšte akte i daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova,
- 2) Donosi predškolski, školski odnosno vaspitni program (nadalje: program obrazovanja i vaspitanja), razvojni plan, godišnji plan rada, usvaja izveštaje o njihovom ostvarivanju, vrednovanju i samovrednovanju,
- 3) Utvrđuje predlog finansijskog planaza pripremu budžeta Republike Srbije,
- 4) Donosi finansijski plan ustanove, u skladu sa zakonom,
- 5) Usvaja izveštaj o poslovanju, godišnji obračun i izveštaj o izvođenju ekskurzija odnosno nastave u prirodi,
- 6) Raspisuje konkurs i bira direktora,
- 7) Razmatra poštovanje opšthih principa, ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarde postignuća i preduzima mera za poboljšanje uslova rada i ostvarivanje obrazovno vaspitnog rada,
- 8) Donosi plan stručnog usavršavanja zaposlenih i usvaja izveštaje o njegovom ostvarivanju,
- 9) Odlučuje po žalbi odnosno prigovoru na rešenje direktora,
- 10) Obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

ANALIZA ČLANOVA I NORMI KOJE SE ODNOSE NA ULOGU UČENIČKIH PARLAMENTA U DEMOKRATSKOM UPRAVLJANJU ŠKOLOM

Organ upravljanja donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.

Sednicama školskog odbora prisustvuje i učestvuje u njihovom radu predstavnik sindikata u školi, bez prava odlučivanja. Sednicama školskog odbora osnovne škole prisustvuju i učestvuju u njihovom radu dva predstavnika učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Sednicama školskog odbora srednje škole kada školski odbor odlučuje po pitanjima iz člana 57. stav 1, tačke 3,4,5,6 i 9, prisustvuju i učestvuju u njihovom radu dva predstavnika učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Školski odbor srednje škole sastaje se u proširenem sazivu kada razmatra i odlučuje o pitanjima iz člana 57. stav 1, tačke 1,2,7 i 8.

Prošireni sastav uključuje dva punoletna učenika koja bira učenički parlament škole.

Nedostaci ovako formulisanog člana su sledeći:

a) U članu 57. učenički parlamenti su dobili pravo da delegiraju predstavnike radi učešća u radu školskog odbora. Međutim jedini zaključak o obimu prava predstavnika učeničkog parlamenta u radu školskog odbora, koji se može napraviti na osnovu ovako formulisanih normi, jeste da su učenici dobili pravo da prisustvuju sednicama i pravo na reč ali ne i pravo na učestvovanje u donošenju odluka. U stavu 4. ovog člana kaže se da sednicama školskog odbora prisustvuju i učestvuju u njihovom radu dva predstavnika učeničkog parlamenta bez prava odlučivanja, u stavu 5. se takođe navodi da učestvuju bez prava odlučivanja, dok se u poslednja dva stava kaže da se školski odbor sastaje u proširenom sastavu kada razmatra i odlučuje po određenim pitanjima, te da taj prošireni saziv uključuje i dva predstavnika učeničkog parlamenta. Međutim nigde se ne kaže eksplicitno da ta dva predstavnika učestvuju u proširenem sazivu sa pravom odlučivanja, kao što se u prethodnim stavovima eksplicitno kaže da po određenim tačkama učenički predstavnici nemaju pravo odlučivanja, niti sporna formulacija implicira to pravo.

Kada bi poslednji stav člana 57 glasio: 'Prošireni sastav uključuje dva punoletna učenika sa pravom odlučivanja koja bira učenički parlament škole,' bilo bi nedvosmisleno jasno o kakvom se pravu učenika radi.

b) Nije jasno o kakvom se proširenom sazivu školskog odbora radi kada on razmatra pitanja po tačkama 1,2,7 i 8 iz stava 1. člana 57, odnosno sa kojim dodatnim subjektima se školski odbor proširuje? Da li se proširuje sa dva predstavnika učeničkog parlamenta ili sa dodatnim predstavnicima iz redova drugih kategorija učesnika? Ako su u pitanju predstavnici učeničkih parlamenta, da li se misli na dva dodatna predstavnika (pored dva predstavnika koji regularno učestvuju), ili se misli na dva regularna predstavnika?

Kada bi poslednji stav člana 57 glasio: 'Prošireni sastav uključuje JOŠ dva punoletna učenika sa koja bira učenički parlament škole,' bilo bi nedvosmisleno jasno kime se školski odbor proširuje i koliko članova ukupno broj kada zaseda u posebnom režimu rada.

ANALIZA ČLANOVA I NORMI KOJE SE ODNOSE NA ULOGU UČENIČKIH PARLAMENTATA U DEMOKRATSKOM UPRAVLJANJU ŠKOLOM

.Učešće u planiranju razvoja škole

Utvrđuje se pravo učešća predstavnika učeničkog parlamenta u Stručnom aktivu za razvojno planiranje (čl 66, st. 10.).

Davanje mišljenja na predlog školskog programa

Utvrđuje se obaveza organa upravljanja da pribavi mišljenje učeničkog parlamenta na predlog školskog programa (čl 80, st. 2.). Školski program, između ostalog sadrži i obavezne i izborne predmete i module, način ostvarivanja nastave i kvaliteta, fakultetivne nastavne predmete i aktivnosti (čl. 7, st.4, tačke 3-5).

Godišnji plan rada

Član 89. kaže da se godišnji plan rada donosi do 15. septembra (stav 2). Nedostatak u ovom rešenju je sledeći:

Pošto plan rada učeničkog parlamenta čini sastavni deo godišnjeg plana rada škole, onda je verovatno da plan rada parlamenta neće ući u plan rada škole obzirom da se plan rada škole donosi najkasnije 15. septembra, dok rok za donošenje plana rada parlamenta nije definisan, ali u praksi, prava je retkost da se učenički parlament uopšte konstituiše pre 15. septembra (npr. u 8 šabačkim škola datum konstituisanja školskih parlamentata je 18. septembar, a datum konstituisanja Unije učeničkih parlamentata Šapca je 25. septembar).

Ovde se očigledno nije vodilo računa o usklađenosti rokova pa time i normi, pa je neophodno uskladiti rok za usvajanje godišnjeg plana rada škole sa rokovima za konstituisanje učeničkih parlamentata.

Prava deteta i učenika

U članu 103. nabrajaju se prava deteta i učenika i u stavu 1, tački 8. navodi se sledeće pravo na slobodu udruživanja u različite grupe, klubove i organizovanje učeničkog parlamenta.

Nedostatak ovog rešenja je u sledećem:

Pošto se taksativno nabrajaju prava pojedinca, onda bi dosledno turnačenje prava iz tačke 8 značilo da učenik (pojedinac uživaoc prava) ima pravo da organizuje učenički parlament.

Ovde je intencija verovatno bila da se utvrdi pravo pojedinca 'da bira i bude biran u učenički parlament'.

ANALIZA ČLANOVA I NORMI KOJE SE ODNOSE NA ULOGU UČENIČKIH PARLAMENTA U DEMOKRATSKOM UPRAVLJANJU ŠKOLOM

Član 105. – UČENIČKI PARLAMENT

Ovaj član u stavu 1. utvrđuje obavezu škola (srednjih i osnovnih za poslednja dva razreda) da formiraju učeničke parlamente radi:

- 1) davanja mišljenja i predloga stručnim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru o: pravilima ponašanja u školi, merama bezbednosti učenika, godišnjem planu rada, školskom razvojnom planu, školskom programu, načinu uređivanja školskog prostora, izboru udžbenika, slobodnim i vannastavnim aktivnostima, učešću na sportskim i drugim takmičenjima i organizaciji svih manifestacija učenika u školi i van nje i drugim pitanjima od značaja za njihovo obrazovanje,
- 2) razmatranja odnosa i saradnje učenika i nastavnika, vaspitača ili stručnog saradnika i atmosfere u školi,
- 3) obaveštavanja učenika o pitanjima od posebnog značaja za njihovo školovanje i o aktivnostima učeničkog parlamenta,
- 4) aktivnog učešća u procesu planiranja razvoja škole i u samovrednovanju škole,
- 5) predlaganja članova stručnog aktiva za razvojno planiranje iz reda učenika.

U članu 105. koji direktno reguliše položaj i nadležnosti učeničkog parlamenta, u nadležnost mu se daje davanje mišljenja i predloga u vezi sa određenim pitanjima, ali ne i nadležnost da po određenim pitanjima učestvuju u odlučivanju.

U stavu 5. se kaže da je Program rada parlamenta sastavni je deo godišnjeg plana rada škole, ali se ne kaže ko je nadležan za donošenje programa rada parlamenta, da li sam parlament ili direktor škole?

U stavu 6. se propisuje mogućnost da se učenički parlamenti škola mogu udružiti u Zajednicu učeničkih parlamenata, međutim ovaj se pojam osim na ovom mestu, ne pominje više ni na jednom. Dakle, zakon nije bliže odredio značenje pojma 'Zajednica učeničkih parlamenata', niti uslove i način konstituisanja i druga bitna pitanja u vezi sa navedenim pojmom.

Saradnja sa prosvetnim savetnikom

U poslednjem stavu člana 105, propisuje se obaveza savetnika da pribavi mišljenje učeničkog parlamenta prilikom obavljanja sledećih delatnosti

- praćenje poštovanja opštih principa i ostvarenja ciljeva obrazovanja i vaspitanja,
- savetovanje i pružanje stručne pomoći nastavniku, vaspitaču, stručnom saradniku i direktoru radi poboljšanja kvaliteta njihovog rada i rada ustanove i ostvarivanja standarda postignuća,
- savetovanje i pružanje stručne pomoći ustanovi u obezbeđivanju zaštite dece, učenika i zaposlenih od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi.

ISKUSTVA U PRIMENI ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Nakon usvajanja novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, niska informisanost učenika nastavnika i direktora škola o novim odredbama koje regulišu položaj učeničkih parlamenata, stvorila je rizik da se neke odredbe uopšte ne primenjuju. Koliko je ovaj rizik ozbiljan, video se već na konsultativnim sastancima sa mladim parlamentarcima koji su održani mesec dana nakon usvajanja zakona, na kojima se video da učenici nisu upoznati sa novim odredbama. Šta više, deo učenika koji je bio upoznat, već je obavio razgovore sa direktorom škole u kojem su novostečena prava parlamenata u određenoj meri osporavana od strane njihovih direkorta. Tokom konsultativnih sastanaka utvrđena je potreba da se primena odredbi novog zakona prati na terenu i da se parlamentarci iz različitih škola međusobno informišu o različitim iskustvima u primeni novog zakona.

Na osnovu ovog zaključka, parlamentarci su razvili monitoring plan koji se fokusirao na praćenje primene odredbi koje propisuju učešće predstavnika učeničkih parlamenata u radu školskog odbora i dva stručna tela – aktiva za razvojno planiranje i aktiva za samovrednovanje. Plan je predviđeo tri faze monitoringa:

1. priprema – formiranje minitoring timova u školama,
2. prikupljanje informacija – sastanak sa direktorom i školskim psihologom, informisanje o članovima školskih organa iz reda profesora, roditelja i predstavnika lokalne zajednice,
3. implementacija – prisustvovanje sednicama školskih tela, praćenje obima prava koja su data učenicima i praćenje dostupnosti dokumenata na sednicama.

U decembru je održan dvodnevni radni sastanak parlamentaraca na kojem je napravljen presek stanja po školama u vezi sa praćenjem primene zakona. Rezultati praćenja primene zakona nakon tri meseca od njegovog usvajanja i stupanja na snagu a na nivou posmatranih 17 škola iz 16 gradova u Srbiji, su sledeći:

a) učešće parlamenata u radu školskog odbora

- 11 učeničkih parlamenata je pozvano ili već redovno učestvuje u radu školskog odbora od čega:
 - 7 parlamenata učestvuje sa pravom na reč i pravom glasa,
 - 4 parlamenta učestvuje samo sa pravom na reč,
- preostalih 6 parlamenata su dobili obećanja da će biti pozvani onda kada sednica školskog odbora bude zakazana;

ISKUSTVA U PRIMENI ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

b) učešće parlamenata u radu stručnog aktiva za razvojno planiranj

- 5 parlamenata je dobilo poziv ili već redovno učestvuju u radu aktiva,

- 8 parlamenata je dobilo obećanje da će biti pozvani onda kada sednica aktiva bude zakazana,

- preostala 4 parlamenta nisu dobila jasan odgovor da li će biti pozvani na sednicu aktiva ili im je rečeno da je njihovo učešće u radu aktiva suvišno ili neprimereno njihovom uzrastu;

c) učešće parlamenata u radu stručnog aktiva za samovrednovanje

- 2 parlamenata je dobilo poziv ili već redovno učestvuje u radu aktiva,

- 8 parlamenata je dobilo obećanje da će biti pozvani onda kada sednica aktiva bude zakazana,

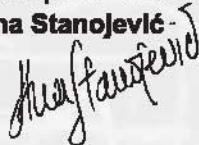
- preostala 7 parlamenta nisu dobila jasan odgovor da li će biti pozvani na sednicu aktiva ili im je rečeno da je njihovo učešće u radu aktiva suvišno ili neprimereno njihovom uzrastu;

Kada se pogleda dobijeno stanje, nameće se zaključak da je zakon počeo da se primjenjuje u svim školama ali da u pojedinim školama tumačenje značenja pojedinih odredbi odstupa od zvaničnog tumačenja koje je izdalo Ministarstvo prosvete te je neophodno nastaviti sa aktivnostima informisanja kako učenika tako i profesora i njihovih direktora o novim odredbama zakona. Značajno će biti da se i Ministarstvo prosvete u većoj meri uključi u praćenje primene zakona kako bi razvoj učeničkih parlamenata kao novih institucija u sistemu školske uprave, bio ispraćen i adekvatnom institucionalnom podrškom te bi se odvijao na efikasan i delotvoran način.

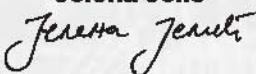
"Napravi korak napred - iskoristi priliku!"

Ana Stanojević

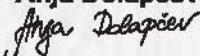
„Ako mislis da nije moguće, prepusti posao onom ko misli da jeste!"

Jelena Jelić

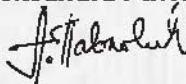
„Udružene ideje – siguran uspeh!"

Anja Dolapčev

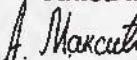
„Svoje ideje pretvaraj u stvarnost, potrebna je samo hrabrost!"

Aleksandra Pavlović

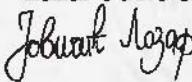
„Preuzmi inicijativu - realizuj svoje ideje!"

Anica Maksić

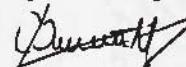
„Iskoristi energiju, napravi čudo!"

Lazar Jovićić

„Znam da smem, odgovornost prihvatom"

Filip Milosavljević

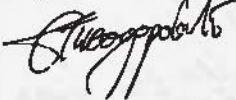

„Veruj u sebe i svoje znanje, uspečeš!"

Ana Ralić

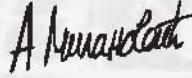

Bogdan Teodorović

„Ne o nama bez nas!"

Aleksandar Milanović

Izdavač:
Građanske inicijative

Za izdavača:
Miljenko Dereta

Autori:
Dobrica Veselinović
Marko Stojanović

Dizajn:
Valenčak

Priprema:
yuTOP agencija

Štampa:
yuTOP agencija, Futoški put 40-42, Novi Sad

Gradanske
Inicijative

Projekat podržala Ambasada SAD u Beogradu